

SEROCKI MIEJSCOWNIK

KRAJOZNAWCZO – TURYSTYCZNY PRZEWODNIK PO GMINIE

Stanisławowo
Ludwinowo Dębskie
Ludwinowo Zegrzyńskie
Zalesie Borowe Marynino
Świecienica Izba
SEROCK
Wola Kiepińska
Kania Polska
Gasiorowo
Kania Nowa
Nowa Wieś
Stasi Las
Zabłocie
Karolino
Wola Smolana
Jadwisin
Dębinki Guty
Borowa Góra
Bolesławowo
Jachranka
Cupel Szadki
Dosin Dębe
Skubianka
Wierzbitca
Łacha

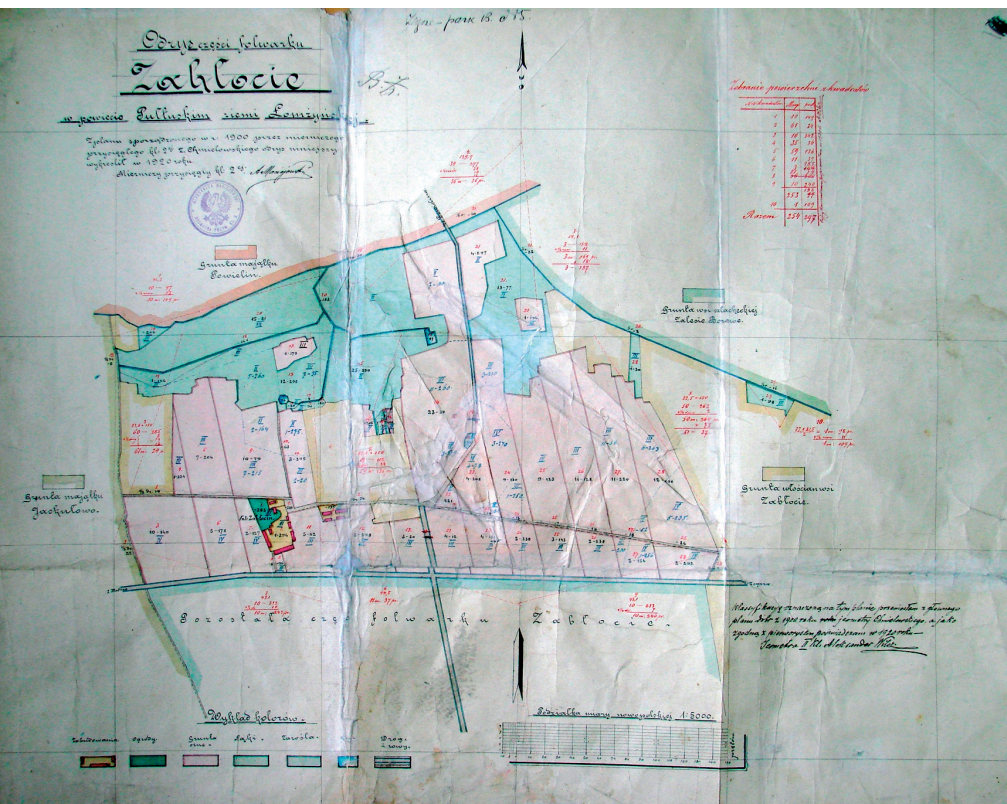
Odcinek 9 - ZABŁOCIE

Zabłocie

Reklamując turystyczne walory gminy Serock najczęściej ograniczamy się do miejscowości położonych nad Jeziorem Zegrzyńskim oraz Narwią i Bugiem. Tymczasem w zachodniej części gminy wśród lasów znajdują się stare osady o ciekawej historii, które powstały w XV wieku, a ich nazwy o charakterze topograficznym są odniesieniem w stosunku do głównego ośrodka jakim był Serock – Zalesie, czyli za lasem i Zabłocie czyli za błotami. W okresie II wojny światowej i krótko po niej w tej okolicy funkcjonowała kopalnia torfu, kopaliny powstałe w wyschniętych terenach bagiennych. Najstarsza wzmianka źródłowa o Zabłociu pochodzi z 1416 r., z której dowiadujemy się iż właścicielem tej wsi, leżącej w parafii serockiej był wówczas rycerz Dobiesław z Zabłocia herbu Łada. Był on protoplastą licznie rozrodzonej rodziny tego herbu, rozsianej po różnych częściach Polski. Jednym z jej przedstawicieli był Franciszek Zabłocki (1752-1821) wybitny komediopisarz i poeta doby stanisławowskiej.

W drugiej połowie XVI wieku wieś była już podzielona na kilka części, będących w posiadaniu co najmniej 6 Zabłockich, wśród których był ksiądz Marcin Zabłocki kanonik płocki. W 1576 r. właściciele wsi płacili podatek z 8 łanów kmiecych.

W połowie XVIII w. część Zabłocia była w posiadaniu Felicjana Kiepińskiego cześnika zakroczymskiego, a w 1766 r. właścicielem większej części Zabłocia stał się Teodor Mokrzycki wojski zakroczymski, do którego należały również części wsi Błędostowo i Smogorzewo. Po nim dobra te były w posiadaniu możej rodziny Szydłowskich – Szymona kasztelana żarnowskiego i jego syna Kazimierza podkomorzego ciechanowskiego, właścicieli również

Izbicy. Kazimierz Szydłowski był znanym utracjuszem dlatego zastawił Zabłocie Antoniemu Budnemu za pożyczone w 1806 r. 40 tys. zł. Po Budnym wieś przejęli jego zięciowie – Karol Janiszewski pisarz sądu pokoju obwodu pułtuskiego, żonaty z Wiktorią z Budnych oraz Franciszek Niżyński właściciel dóbr Arciechowo i Wólka Radzymińska, żonaty z Feliksą z Budnych. Z 1827 r. pochodzi opis Zabłocia, gdzie 8 domów i dwór w węgiel z drzewa zbudowany, z gankami i kominem dużym murywanym, gontami pokryty.

Z Zabłociem związana była kolonia Świecienica – „przyległość w granicach Zabłocia nad Błotami przy granicy Zalesia” oraz bór zwany Guty, który został wyniszczony przez Kazimierza Szydłowskiego przez wycinkę drzew na szałw do Gdańska. W 1836 r. od Janiszewskich i Niżyńskich Zabłocie kupili Józef i Stanisław Krasieńscy z Zegrza, a ostatnim właścicielem był Maciej Radziwiłł, który rozparcelował folwark (w 1876 r. miał on 359 morg), sprzedając większą jego część rodzinom z Nieporętu, m.in. Korzeniewskim i Powołom.

Dziś na uwagę zasługują kilka obiektów.

■ **1.** Figurka przy skrzyżowaniu drogi Serock-Nasielsk i drogi do wsi. Została zbudowana około 1910 r. głównie staraniem ówczesnego sołtyśa wsi Feliksa Jaworskiego oraz jego zastępcy Wojciecha Sajnoga. Została ona poważnie zniszczona w czasie działań wojennych w 1944 r. a jej

remont zajął się syn Feliksa Jaworskiego – Wacław. Do niej odprowadzano zmarłych mieszkańców wsi, przed wyruszeniem w dalszą drogę na cmentarz w Serocku.

■ **2.** Kolejna figurka w centrum wsi przy gospodarstwie sołtyśa Jerzego Przybysza, została postawiona w 1934 r. przez poprzednich właścicieli gospodarstwa Feliksa i Jadwigę Zyskowskich. Dziesięć lat później rodzinę tę spotkała tragedia, rozstrzelanie przez Niemców jednego syna, złapanego na przemyśle żywności przez granicę na Narwi.

CIEKAWOSTKI

Z tym Zabłociem należy wiązać Zabłockiego ze słynnego przysłowia, mimo iż ostatnio gmina Rybno koło Sochaczewa promuje się ze swoim Zabłockim, noszącym imię Cyprian i żyjącym w latach 1792-1868. Jest to wątpliwe, bowiem pierwsze zapisy tego przysłowia pochodzą z 1696 r. i zapisał je aż trzy razy wielki pisarz polskiego baroku Wacław Potocki, dwukrotnie w Moralich („Wskórają też tak jako Zabłocki na mydle”) oraz raz w Ogródzie fraszek („Jak Zabłocki na mydle zarobił”).

Warto wspomnieć o dwóch synach jednego z właścicieli Zabłocia Karola Janiszewskiego. Karol Janiszewski młodszy ukończył słynne warszawskie liceum gubernialne w 1839 r., a jego świadectwo podpisał m.in. Antoni Barciński, żonaty z siostrą Fryderyka Chopina (dokument ten znajduje się w mojej kolekcji). Jego brat Paulin jako uczeń szkoły wydziałowej w Pułtuskowi uratował dwu swoich kolegów, których porwał nurt Narwi, za co otrzymał medal od cara Rosji.

Na początku XX wieku część mieszkańców Zabłocia była związana z kościołem mariawitów, który miał swoją parafię w Smogorzewie oraz cmentarz w niedalekich Górkach Powiślańskich.

■ **3.** Budynek starej młocznicy. Od lat nieczynny chociaż wieś posiada niezłe warunki łąkowe, a i obecnie kilku rolników posiada spore stadka krów.

■ **4.** Na skraju wsi pod numerem 2 od 1945 r. przez ponad 25 lat mieściła się szkoła, w której uczyli m.in. Irena i Jan Tyliński, później pracujący w szkole w Serocku oraz Ignacy i Władysław Bartnicy. Po zamknięciu szkoły była tu siedziba Ochotniczej Straży Pożarnej w Zabłociu, a w latach 90. w tym domu powstała kaplica filialna kościoła parafialnego w Serocku i w niedzielę odbywały się tu msze dla mieszkańców nie tylko Zabłocia, ale też Zalesia oraz Wólki Zaleskiej. Od 6 lat budynek jest w posiadaniu państwa Pasieczników, którzy udanie go odremontowali i założyli wokół piękny ogród.

■ **5.** Pod numerem 7 zachowała się warta obejrzenia ponad półwiekowa drewniana stodoła, własność pani Strońskiej.

■ **6.** Pod numerem 29 u Pani Jadwigi Tyskiej mamy gospodarstwo agroturystyczne, mogące przyciągnąć wczasowiczów atrakcyjnym położeniem w bezpośrednim sąsiedztwie lasów obfitych w grzyby.

Sławomir Jakubczak

DLA TURYSTÓW

• **Gospodarstwo Agroturystyczne**
Jadwiga Tyska Zabłocie 29
tel. 22 782 72 07

